

«LA DIPUTACIÓN PROVINCIAL DE TARRAGONA, 1836-1840», TESI
DOCTORAL D'ANTONI JORDÀ FERNÁNDEZ

El passat dia 14 de desembre de 2000 es va llegir a la facultat de Ciències Jurídiques de la Universitat Rovira i Virgili la primera tesi doctoral de l'àrea d'Història del Dret i de les Institucions. L'autor és Antoni Jordà Fernández, professor titular d'universitat del Departament de Dret, i es titula «La Diputación provincial

de Tarragona, 1836-1840». Cal esmentar que el professor Jordà, llicenciat en dret i en història moderna, ja era doctor en història per la Universitat de Barcelona (1986).

El director de la tesi ha estat el Dr. Tomàs de Montagut i Estragués, catedràtic d'història del dret i de les institucions de la Universitat Pompeu Fabra.

El tribunal estava format pel Dr. Josep M. Font i Rius, catedràtic de la Universitat de Barcelona, com a president; i com a vocals, pels prof. Dr. José Antonio Escudero López, catedràtic d'història del dret i de les institucions (UNED); Dr. José Sarrión Gualda, catedràtic d'història del dret i de les institucions (Universitat de Girona), i Dr. Jaume Vernet Llobet, catedràtic de dret constitucional (Universitat Rovira i Virgili). Actuava com a secretari el Dr. Eduardo Galván Rodríguez, professor titular d'història del dret i de les institucions (Universitat de Las Palmas). La qualificació atorgada a la tesi fou la d'excel·lent *cum laude* per unanimitat.

La tesi es planteja l'estudi històric i jurídic d'una institució que neix i es consolida en plena guerra civil carlina, i en concret en una província on la confrontació fou permanent i intensa durant anys. Aquest fet provocà unes conseqüències que van marcar el futur de la institució: autoritarisme, centralisme i jerarquització en relació amb els ajuntaments pel que fa a la imposició i recaptació de les contribucions, i sotmetiment de la Diputació al govern central.

Per a analitzar aquests fets, la tesi se centra especialment en l'estudi i l'anàlisi de les qüestions següents:

- Actuació de la Diputació provincial, adreçada principalment al sosteniment de l'exèrcit
- Control de la Diputació per part del cap polític o governador civil
- Funcionament intern de la corporació
- Relació de la Diputació amb altres institucions politicoadministratives
- Actuació de la Diputació en el si de juntes administratives d'àmbit municipal i provincial
- Control i tutela sobre els ajuntaments
- Resolució dels recursos dels veïns contra els ajuntaments, en especial sobre les quotes de les contribucions, quintes i reclutament de tropa.

Val a dir que l'actuació de la Diputació en el marc dels límits de la província no va excloure que tingués en compte altres perspectives en l'organització del territori, com són la municipal i la del partit judicial, adreçades especialment a la utilització de la legislació electoral.

Les fonts documentals consultades estan dipositades als arxius següents:

- Archivo del Congreso de los Diputados
- Arxiu Històric de la Diputació de Barcelona
- Arxiu Històric de la Diputació de Tarragona

- Archivo Histórico Nacional
- Arxiu Municipal de Tarragona
- Arxiu Històric de Protocols de Tarragona.

Pel que fa a les fonts impreses, s'ha treballat especialment amb la *Colección legislativa*, el *Boletín Oficial de la Provincia* i el *Diario de Sesiones del Congreso*. La bibliografia emprada és l'adient per a la temàtica.

L'aportació de la tesi és doble. D'una banda, es tracta d'un estudi de l'actuació real i en la pràctica, d'una institució que neix com a organitzadora del territori, incorporant al que teòricament es coneixia fins ara l'anàlisi de l'organització, l'estructura, el funcionament i les atribucions de la corporació provincial. De l'altra, planteja les modificacions i les alteracions que la guerra imposà sobre el model teòric normatiu establert per a les diputacions provincials i les repercussions posteriors.